Y. Ergöndeşen
tarafından bağışlanmıştır
TÜSTAV

BAĞIMSIZ TÜRKİYE

Sayı: 38 / 350 Krş. / Siyasi Gazete / 19.12.1977

DİSK Genel Kurulu

SENDİKA-İÇİ DEMOKRASİ ŞARTTIR!

TEKRAR EDELİM: DİSK HERKESTEN ÖNCE BİLİNÇLİ İŞÇİLERİN MÜCADELE İLE YARATTIKLARI BİR ÖRGÜTTÜR. DEVRİMCİ İŞÇİ SENDİKALARI KONFEDERASYONU'NU (DİSK'İ) GERÇEKTEN DEVRİMCİ BİR İŞÇİ MESLEK ÖRGÜTÜ DURUMUNA YÜKSELTELİM.

22-26 Aralık günleri DİSK'in altıncı genel kurulu var. Bu genel kurul özel koşullarda toplanıyor. Son aylarda DİSK çatısı altında bir iç mücadele yer aldı. Görünüşe göre Genel Başkan Kemal Türkler ve çevresi mücadelede yenik düşmüştür. Bu grup ancak belli başlı iki sendikada etkinliği sürdürmektedir: Maden-İş ve Bank-Sen. Burada da durumları sallanmaktadır. Üstün gelen daha çok CHP çizgisinde olan sendika liderleridir. Bu, DİSK yönetiminin daha da sağa kayması mıdır? Türkler'in çevresinde yer alanlar genellikle «ilerlemeci» diye nitelendirilen fraksiyonun adamlarıydı. Türkiye solunda bugün «ilerlemeci» çizgi Batı Avrupa işçi sınıfı partilerinin programlarından aktarma parlamantarizmi ile, sözü edilecek bir kapitalist gelişmeden geçmemiş olan ve dolayısıyla toplumsal güçler safına ağırlığı olan bir işçi sınıfına sahip bulunmayan toplumlara özgü «kapitalist olmayan yol»u Türkiye için önermesiyle ve üstelik «Ulusal Demokratik Devrim» adı altında Milli Demokratik Devrimin bir karikatürünü savunmasıyle yamalı bohça niteliğinde, tutarsız bir siyaseti savunan sağ oportünist bir çizgidir.

(Devamı 3. Sayfada)

BAĞIMSIZ TÜRKİYE

Siyasi Gazete

Sahibi :
M. Lütfi KIYICI

Yazı İşleri Md. :
Süleyman ASLAN

Yönetim yeri
Ticarethane Sokak No: 12/7 A.
Cağaloğlu - İstanbul

Dizgi - Baskı :
MURAT MATBAASI
Koll. Şti.
Tel. : 27 45 71
Cağaloğlu - İstanbul

Abone Şartları
Yurt içi - yıllık 120 lira 6 aylık 60 lira
Yurt dışı iki katıdır.

SON BASKI TARİHİ
17.12.1977

İÇİNDEKİLER

Disk Genel Kurulu
Sendika - İçi Demokrasi Şarttır . . . 3

11 Aralık Seçimleri
AP Geriletilmiştir 4

16 Aralık 1946 Bir Kara Gündür . . . 6

Sosyolist Forum
Değerlendirmesi 7

Milli Demokratik Devrim
Üzerine 8

TERİMLER - KAVRAMLAR :
Anarko - Sendikalizm 12

MHP ve Siyasal Cinayetler 14

«Basın Özgürlüğü ve Türkiye» . . . 16

SORUMLULUĞUMUZ

MHP kurulduğu günden bu yana, özellikle de son günlerde dikkatli, kurnaz, disiplinli ve sistemli bir politika izlemektedir. Bu izlediği politikanın içyüzünü somut bir biçimde sergilemenin gereği var.

MHP lideri Türkeş'in Hitler hayranı bir faşist olduğunu düşünebilen kitle içinde bilmeyen kalmadı. Ancak faşistler halktan esen rüzgâra göre yelken açmasını çok iyi biliyorlar. Bundan dolayıdır ki 1977 seçimlerinde oy oranlarını hissedilir ölçüde arttırabildiler.

12 Marttan önce, yurtsever gençliğin anti - faşist, anti - Amerikancı sloganları karşısında, bu faşist demagoglar "Amerika gitsin, Rusya mı gelsin, kahrolsun komünistler" diye haykırıyorlardı. Bugün ise en keskin anti - Amerikancı yurtsever pozundadırlar.

Hatta öyle ki, bunlar biz yurt severlerin anti - emperyalist anti - faşist sloganlarımıza sahip çıkarak ve pervasızca tekellerine almış gibi görünerek, bizleri bilinçsiz halk kitlelerine karşı sömürgeci, dikta yanlısı olarak göstermektedirler.

Faşist demagoglar, yanlızca en tutarlı yurtseverler olan biz sosyalistlerin slogan ve şiarlarına sahip çıkmakla kalmıyorlar, küçük burjuva dönüşümcü bir parti olan CHP'nin halkçı demagojilerine ve bir ölçüde milli burjuvazinin özlemleri olan, ağır sanayi, fabrika yapan fabrikalar sloganlarına da sahip çıkıyorlar.

Gene herkesin bildiği gibi, bir yandan zorbalıklarını sürdürürlerken, diğer yandan barış çığlıkları atmaktadırlar. Çünkü onlar zorbalıkla halk kitlelerini kazanacakları yerde karşılarına aldıklarını biliyorlar ve taktik değiştiriyorlar.

Öte yandan gene devlet kadrolarını zorla ele geçirerek tepeden inmeci yollarla Danıştay kararlarını bile hiçe sayarak iktidara gelmeyi planlıyorlar.

Faşist bir partinin iktidara gelebilmek için baş vurmayacağı oyun yoktur.

Örneğin, iktidarda değillermiş gibi, iktidarın kolluk kuvvetlerinin aracılığı ile yaptığı gecekondu katliamını kınamaya bile utanmamışlardır.

Güdümünde oldukları CIA'nın bir Mayısta düzenlediği provokasyonu, hiçbir şeyden haberleri olmayan kuzucuklarmış gibi devrimcilere yüklemeleri ve ölen işçilere sahip çıkarak devrimcileri halkın gözünden düşürme çabaları hep bu taktik gereğidir.

Şimdi de emperyalizm kendilerine karşı imiş gibi yurtseverlerin yıllarca önce kavradıkları emperyalizmin «böl ve yönet» taktiğini sanki, emperyalizm kendilerine karşı imiş gibi sanki faşistler meperyalizmin Türkiye'deki uzantısı değillermiş gibi «emperyalizmin böl palçala yut» taktiğine karşı uyanık olalım diyerek, kitlelere kendilerini şirin gösterme gayreti içine girmişler dir.

Evet faşistler anti - emperyalist ve hatta anti - faşist sloganlara sahip çıkarak, daha keskin millici sloganlar atarak, uzmanları yoluyla halkın derhal kabulleneceği şiarları saptayıp, kullanarak, barış güvercini görünümüne bürünüp vahşi yüzünü saklamaya çalışarak, bu yollarla tabanda ve devlet kademelerinde örgütlenerek, Türkiye'yi karanlıklara gömme yolunda mesafe katediyorlar.

Bunun nedeni, devrimcilerin kendi iç çekişmelerini bir yana bırakıp, asgari platformda birleşerek etkili mücadele edememeleridir. Buna bağlı olarak da faşizmin iğrenç yüzünü kitlelere anlatamamalarıdır.

Faşistlerin, ne kadar usta, ne kadar taktisyen olduklarını görerek, aklımızı başımıza toplayalım. Anti - faşist birliğin zamanı çoktan gelmiştir. Birleşmek için Türkiye'nin iyice karanlıklara gömülmesini beklemiyelim.

Aksi takdirde faşizmin giderek güçlenmesinin sorumluluğu ve günahı biz yurtseverlerin omuzuna bağışlanması güç bir biçim de çökecektir.

Bir Devrimci

BAŞYAZI:

DİSK GENEL KURULU

Sendika - İçi Demokrasi Şarttır

(Baştarafı 1. Sayfada)

Özellikle 1975'den buyana «ilerlemeci» çizginin tepeden inme yöntemlerle DİSK'e bağlı bazı sendikalarda etkinlik kazandığı görüldü. Bu çizgi DİSK merkezinde görevlendirilen ve kaşla göz arasında seçimle gelen yöneticilerden daha büyük bir yetkiyi, el koyan bürokratların da yardımıyla DİSK içinde belirleyici rol oynamaya başladı. «İlerlemeciler»in egemenliklerini perçinlemek için baş vurdukları yöntemler ne tüzüklerle, ne sendika içi demokrasiyle ne de DİSK ilkeleriyle bağdaşan yöntemler değildi. Bunlar işçi sınıfıyla ilgisi olmayan bir gençlik kuruluşunu vurucu güç olarak kullandılar. Türk-İş çatısı altında bile görülmedik zorba yöntemlerle işçileri sindirmeye kalkıştılar. Bir çok yerde ihbarlı, takipli polisiye bir düzen kurmaya kadar işi vardırdılar. «İlerlemeci» çizginin DİSK içinde CHP'lilerce böylesine kolay geriletebilmesinin arkasında işçi tabanın söz konusu baskı yöntemlerine karşı duyduğu öfke yatar.

Evet, DİSK içinde CHP «İlerlemeci» detantı eski biçimiyle sona ermişe benzer. Ve sanki bu, Ecevit'in bir işareti ile olmuştur. Sen yıllar boyunca Türkiye'nin solundaki işçi konfederasyonunun başında bulun, bunca grev yönet, DGM'lere karşı işçilerin şanlı direnişini düzenle, yüzbinlerin katıldığı 1 Mayıs mitingleri yap, ve sonunda AP ile yada AP'den kopacak bir parça ile koalisyona hazırlanan bir dönüşümcü burjuva partisinin liderinin bir çift sözü ile yenik düş!

Elbette ki politikada olduğu gibi sendikacılıkta da küçük burjuva dönüşümcüleriyle ittifaklar yapılabilinir, yapılmaz değil. Ama bu ittifaklar sonucunda proleter devrimci çizgi kazançlı çıkmalıdır. Oysa «ilerlemeci» lerin vardıkları sonuç, bundan on yıl önce, tüm eksikliklerine karşın, gene de Türkiye solunda bir yeri olan TİP'den gelme ve TİP çizgisini savunmakta olan sendikacılar tarafından kurulan DİSK'i, allem edip kallem edip CHP'ye teslim etmek olmuştur. DİSK içinde «ilerlemeci» bürokratlar, bir dedikleri iki edilmediği dönemde sosyalist sendikacı ve işçileri sağındakilerden daha tehlikeli saydılar. Ve kendi çizgilerini benimsemiyor diye en çirkin yollara başvurarak DİSK içinde solu tasfiye etmeye kalkıştılar. Çok kez Ecevet'in bile sağında bir çizgiyi benimseyen sendikacıların değirmenine su taşıyarak. «İlerlemeciler» gerilediler diye DİSK tabanını oluşturan işçiler yas tutmayacaklardır. Ama DİSK'in hakiki sahibi olan o taban CHP'liler üstün geldiler diye bayram edecek de değildir.

Burada sözümüz DİSK'in gerçek sahibi işçi tabanadır:

«İlerlemeci» yenilgisinin başlıca nedeni siz DİSK'in gerçek sahibi işçilerin bu fraksiyon dayatmasına karşı göstermiş olduğunuz tepkidir. Bu tepki bir çok biçimlere bürünmüştür. Pasif direnişten «ilerlemeci» eğitim uzmanını fabrikadan kovmaya kadar, Mehmet Ertürk'ü hizaya getirmeye kadar. Fraksiyon dayatmasına karşı sizin bu direnişiniz, reformcu da olsa, her hangi bir kurulu düzen partisinin, dün olduğu gibi bugün de Türk-İş'i işçi sınıfı hareketi içinde başlıca dayanak sayan CHP'nin politik amaçlarına, parlamenter tertiplerine hizmet etmemelidir.

Yarım yüzyılı aşkın bir geçmişi olan sosyalist hareketimizin içinde sağlam ne varsa tek bir sosyalist parti içinde birleşmesi tarihsel kaçınılmazlıktır. Sosyalist hareket herkesten önce siz işçilerin siyasal hareketidir. Bu harekete sahip çıkmak, herkesten önce sizin görevinizdir. Bu görev en yakın geleceğin görevidir.

Ama hemen şimdi, tez elden yapılması gereken işler var:

«İlerlemeci» tertipleri sonunda bir çok işçi sosyalizmin etkisinden, bir süre için de olsa uzaklaşmış, CHP siyasetine eğilim gösterir olmuştur. Besbelli ki bir sosyalist eğilimin etkisinden kopup CHP çizgisine kaymak bir geriye dönüştür; nasıl ki işçilerin AP'nin etkisinden kurtularak CHP'yi destekler duruma gelmesi ilerici bir gelişme ise. Bunlara «ilerlemeci» çizginin sosyalist hareketimizin içinde yalnızca bir sağ fraksiyon olduğunu,

bu çizginin sosyalizmi asla temsil etmediğini, CHP siyasetinin ise özünde dönüşümcü burjuva siyaseti olduğunu, büyük sermayenin adamlarının bu partide şu anda egemen durumda bulunduklarını, CHP sol kanadının etkisiz kaldığını bir burjuva partisinden medet ummanın işçiye yakışmadığını anlatman gerekir. Bu işçileri sosyalizm davasına kazanman gerekir.

Genel kurulda olsun, yeni yönetim seçildikten sonra olsun, şu ivedi istemleri ileri sürmeli ve tez elden yerine getirmelerini sağlamalısın:

DİSK'in demokratik ilkeleri kesinlikle uygulanmalı, sendika-içi demokrasi gerçekleştirilmeli, bu yolda gereken tüzük değişiklikleri yapılmalıdır.

Yakın geçmişte DİSK ilkeleri, tüzük ve yasalar çiğnenerek yapılmış olan tasfiye işlemleri yeniden ele alınmalı ve demokratik bir anlayışla çözüme bağlanmalıdır.

DGM'ye karşı direniş sonucunda, devrimci tutumlarından ötürü patronlarca işten atılan işçi ve temsilcilerin DİSK üyeliği korunmalıdır.

Tüm direnen fabrikalarda DİSK yönetimi tarafından atanacak olan temsilciler bu işçiler arasından seçilmelidir.

İşten atılan işçilerin ve temsilcilerin yeniden işe alınması için olanca gayret sarfedilmelidir.

Emperyalizm ve faşizm konusunda bilime ve gerçeklere uygun, hedef şaşırtmayan tüm sosyalist görüşler, sendika disiplinine ters düşmemek koşulu ile, DİSK çatısı altında tam bir özgürlük ve kardeşçe diyaloğ ortamı içinde rahatça tartışılabilmelidir.

Emperyalizme ve faşizme karşı tüm demokratik güçlerin saf birliği etmesi yolunda, olup bitti-ler yaratmaksızın, fraksiyon çıkarlarını gütme tutumuna düşmeksizin gereken çalışmalar tüm sosyalist ve demokratik kuruluşlarla diyaloğ ve güçbirliği halinde, bağımsızlık ve demokrasi mücadelemizin hedeflerine yönelik Cephe bir an önce, DİSK'in de ağırlığını koymasıyla gerçekleştirilebilmelidir.

CHP yönetiminin, hiç değilse şu anda, demokratik cephe fikrine karşı olması DİSK'li bilinçli işçilerin bu yoldaki özlemlerinin uygulamaya geçirilmesine engel olmamalıdır.

Tekrar edelim: DİSK herkesten önce bilinçli işçilerin mücadele ile yarattıkları bir örgüttür. DEVRİMCİ İŞÇİ SENDİKALARI KONFEDERASYONU'NU (DİSK'i) gerçekten devrimci bir işçi meslek örgütü durumuna yükseltelim.

11 ARALIK SEÇİMLERİ

AP Geriletilmiştir

11 Aralık'ta yapılan genel yerel seçimlerde halkımız işbirlikçi sermayenin birinci partisi AP'yi daha da geriletti. Böylece yerel seçimler dolaylı bir etken olarak AP içinde birikmiş çelişkilerin daha fazla ortaya çıkmasını sağladı. AP içindeki son milletvekillerin ayrılmaları ile MC hükümeti, iktidara geçebilmek için parlementoda gerekli 226 sayısından aşağıya düştü. Bu noktaya varılmasında yerel seçimlerin dolaylı, ikincil bir etken olduğunu söylüyoruz. Çünkü geçen sayımızdaki başyazıda belirtildiği gibi, önümüzdeki günlerde 2. MC iktidarı düşecekse, bu başta yerel seçimlerin sonucu değil, bu iktidarın izlediği halk düşmanı uyduluk politikasının Türkiye'yi tam iflas durumuna sürüklemesinden olacaktır.

MC iktidarının düşürülmesi açısından yerel seçim sonuçlarının dolaylı etkisini incelerken, özellikle AP'nin gerileyişi ile CHP'nin ilerleyişi arasında bir gelişmeyi vurgulamak gerekir. Ancak sayısal değerlendirmelere bakarak diyebiliriz ki MC partilerinin sağladığı oy toplamı gerilemekle birlikte hâlâ sol partilerden bir hayli ilerdedir.

11 Aralık'taki genel yerel seçimlerde, seçmenler Belediye Başkanlarına, Belediye Meclisi ile İl Genel Meclisi üyeliklerine ve Muhtar ile İhtiyar Heyeti üyeliklerine oy kullandı. Bu görevler için yarım milyon civarında aday seçildi. Sayım henüz sonuçlanmadığından tümü için ayrıntılı bir değerlendirme yapmak henüz olanaksız. Fakat illerin çoğunda sayım tamamlandığından genel bir değerlendirme yapılabilir.

İlk alınan seçim sonuçları 67 ilin Belediye Başkanlıklarında oldu.

Yerel Seçimler	CHP	AP	MSP	DP	MHP	Bağımsız
1973 yılı	32	23	3	1	—	8
1977 yılı	42	15	3	—	5	2
Kayıp Kazanç/	+10	— 8	0	— 1	+5	—6

1973 ile 1977 yerel seçimleri karşılaştırmasında AP'nin önemli bir çözülme ve gerileme içinde olduğunu söylemek mümkün. 4 yıl içinde AP, 23 il başkanlığından 15 il başkanlığına düşerken, CHP 32'den 42'ye çıkmıştır. Burada CHP genel merkezinin ön seçimlerde ilerici belediye başkanlarını tasfiye girişimleri ile doğan kayıpları ve özellikle İzmit'te kaybettiği Belediye seçimini hatırlamak gerekir.

Yerel seçimlerin Türkiye ölçüsünde resmi olmıyan sonuçlarına göre il, ilçe, bucak ve kasabalardaki toplam 1710 belediyede CHP: 715, AP: 709, MHP: 58, MSP: 46, CGP: 7, DP: 4, TBP: 1 ve Bağımsızlar: 170 başkanlık kazanmışlardır. Böylece Belediye Başkanlıkları toplamında ilk kez CHP, AP'yi geçebilmiştir. 1973 yerel seçimlerine göre CHP bu bakımdan AP'ye göre 105 belediye başkanlığı daha fazla kazanmıştır. İl ve ilçelerdeki CHP başarısı yanında bucak ve kasabalardaki AP üstünlüğünü sürmektedir. Bucak ve kasabalarda AP, 468 belediye başkanlığını, CHP ise 426'sını kazanmıştır.

Belediye başkanlığı seçimlerinde alınan sonuçlar, parlamento seçimleri sonuçlarına genellikle paraleldir. Büyük şehirlerde, sahil şehirlerinde, Trakya ve Güneydoğu Anadolu'daki il merkezlerinde CHP ilerleme kaydetmiş, hatta Bursa, Aydın ve Edirne gibi AP'nin kalesi sayılan illerde CHP belediye başkanları kazanmıştır. Buna karşılık, iç Ege bölgesi ile bazı Orta ve Doğu Anadolu Bölgelerindeki iller ile tüm illerin ilçe, bucak ve kasabalarında ve genellikle köylerde AP ile diğer gerici partilerin egemenliği sürmektedir. Kapitalizm öncesi üretim ilişkilerinin egemen olması yüzünden ters bilinçlendirilmiş geniş halk kesimlerinin henüz gerici partilerin oy deposu olduğu kasaba ve köylerin çoğunda gerici partilerin oyları inatçı üstünlüğünü sürdürmektedir. Bu oy üstünlüğü partilerin oy sayısına yansıdığında toplam oylarda gerici partilerle ilerici partiler arasındaki oy dağılımı tersine dönmekte ve gerici partiler öne geçmektedir.

Gerici partiler ile ilerici partiler deyimi, siyasal partilerin temsil ettikleri sınıflar açısından tam bir açıklık getirmez. Fakat egemen sınıfların has partisi AP'yi onların vurucu gücü MHP'yi, işbirlikçi sermaye ile önemli çelişkileri olmakla birlikte son siyasal konumları açısından egemen sınıfların güdümündeki MSP ve DP'yi gerici partiler içinde değerlendirebiliriz. Buna karşılık CHP'ye ilerici partiler arasında yer verirken onun siyasal demokrasi savaşında emekçi sınıflar ile egemen sınıflar arasında yalpalıyan ve son zamanlarda genel merkezde egemen sağcı kanat aracılığı ile işbirlikçi sermayenin ekonomik ve politik bunalımına destek olmaya yönelen burjuva demokratik bir siyasal örgüt olduğunu hesaba katıyoruz. Unutulmamalıdır ki bu yerel seçimlere sosyalist partilerden bir bölümü katıldığı halde henüz sosyalist hareketin güçlü bir partiden yoksun olduğu ve sosyalist adayların tüm illerde seçime katılamadığı bugünkü şartlarda CHP hâlâ sosyalist birikimin çok büyük bir bölümünü oy olarak peşinde sürükliyebilmektedir. Bu yüzden siyasal demokrasinin sınırlarını genişletme taraflısı demokrat nitelikteki oyların toplamını sol oylar olarak değerlendirmek mümkündür.

Bu yazı yazıldığı sırada TRT'nin açıkladığı 42 ilde partilerin aldıkları İl Genel Meclisi oy toplamları sol ve sağ partilerde şöyle kümelenmiştir:

Sol Partiler			Sağ Partiler		
CHP	:	3.475.841	AP	:	3.177.408
TBP	:	17.391	MHP	:	481.354
SDP	:	2.500	MSP	:	460.820
TİP	:	40.146	CGP	:	27.415
TSİP	:	22.256	DP	:	85.939
Toplam	:	3.555.134	Toplam	:	4.232.936

(Not: 42 ilde Bağımsızların aldığı oy sayısı 272.519'dur)

Görüldüğü gibi oy toplamı açısından CHP, AP'yi ilk defa yerel seçimlerde geri bıraktığı halde sağ partilerin oy toplamı sol partilerden hâlâ öndedir ve 674 bin oyluk bir fark vardır. Bu seçimlerde de iktidarda olmanın avantajlarından yararlanan yalan dolan ve terör ile halkımızdan ve daha çok gerici partilerden oy kaydıran faşist MHP'nin sağladığı oy birikimi önemli bir tehlikedir. Böylece devlet yönetiminden sonra yerel yönetimlerde de MHP yuvalanması sürecektir. Bu bakımdan kanlı MC'nin tüm siyasal sorumluluklarına katılsa da büyük sermaye ile önemli çelişkileri olan MSP'yi bir yana bıraksak bile AP - MHP oylarının toplamı dahi henüz tüm sol partilerin oy toplamından fazladır. Bu durum gerici partilerin küçümsenemiyecek gücünü gösterir.

Fakat, geçmiş yerel ve parlemento seçimleri gözönüne alındığında gerici partilerin oy direncinin çözülme ve gerilemesini sürdüğünü söyliyebiliriz. Yerel seçimlerin, parlamento seçimlerinden farklı katılma oranları ve diğer nitelikleri bir yana bırakılırsa, 5 Haziran 1977'de yapılan seçimler ile ondan altı ay sonra yapılan yerel seçimlerdeki oy dağılımını sağ ve sol partilere göre karşılaştıralım:

POSTA

	Sol Partilerin Oy Yüzdesi	Sağ Partilerin Oy Yüzdesi
5 Haziran Seçimleri	43	57
11 Aralık Seçimleri	46	54

Sağ'ın en güçlü olduğu 1965 Yılı parlamento seçimlerinde gerici partilerin oy yüzdesinin 65, sol partilerin (CHP ve TİP) 32 olduğu düşünülürse sağ oyların gerileme sürecini daha iyi anlarız. Bu gerilemedir ki 12 Mart faşizmi öncesinde ve sonrasında egemen sınıfları yeni arayışlara sürüklemiş ve ne zamandır CHP-AP koalisyonu ile siyasal bunalımı aşma özlemini dile getirerek bu günlere gelinmiştir.

GÜÇLÜ SOSYALİST BİRİKİM SEÇİMLERE YANSIMADI

Gazetemiz yerel seçimleri, altı ay önce yapılmış genel seçimler gibi değerlendirmedi ve bu seçimlerde, eleştiri hakkını saklı tutmakla birlikte CHP'yi MC partilerine karşı desteklemek yerine bu seçimlerde her il, ilçe ve köydeki somut durum gereği, MC partilerine hizmet etmemek şartıyla, sosyalist, ilerici ve demokrat adayların desteklenmesi görüşünü savundu. Böylece siyasal iktidarın belirlenmiyeceği bu seçimlerde, sağa kayan CHP politikasına karşı yaygın olmasa da anlamlı bir tepki oluşturulmuş olacaktı. Ayrıca seçimlere katılan sosyalist partilere bağımsız siyasi çalışmalarının sonucunu görmek olanağı sağlanmış olacaktı.

Fakat sosyalist partilerin bir seçim bloku bile oluşturamadıkları yerel seçimlerde aldıkları oy sayısı düşündürücüdür. Bugüne kadar elde edilen 42 il sonuçlarına göre, İl Genel Meclisi üyeliklerinde SDP 2500, TİP 40.146, TSİP 22.256, TBP 17.391 oy almıştır. Bunların toplamı 82.293'tür. Yerel seçimlerin düşük katılım oranı göz önüne alınsa dahi, bu oyların on yıl önce sadece eski TİP'te toplanan 300.000 dolayındaki sosyalist birikimi bile yansıtmaktan çok uzak olduğu açıktır. Sosyalist birikimin en az birkaç kat artığı bu dönemde bu potansiyeli işçi sınıfı partisine toplamanın yolu konusunda da bu son seçimler yeteri kadar uyarıcıdır. Tek tek mevcut sosyalist parti ve gruplar kendi dar çerçeveleri içinde kaldıkları sürece bu güçlü potansiyel harekete geçirilemez ve CHP'nin çantada keklik oy alanı olmaktan kurtarılamadığı gibi parlamento seçimlerinde de dağınıklığı nedeniyle etkisiz kalması yüzünden faşizm cephesinin değirmenine istemeden su taşımaktan kurtulamaz. Tümünü olmasa dahi başlıca sosyalist çizgileri ve işçi sınıfı ile yoksul köylülüğün geniş çevrelerinin öncülerini çatısı altında toplıyan güçlü bir proleterya partisi yaratılmadan ya da bu yönde ciddi adımlar atıldığı konusunda kitlelerde umut ve inanç sağlamadan her seçimde sosyalist grupların sağladıkları düşük oy miktarları kitlelerde sosyalist harekete geçici de olsa güvensizlik ve umutsuzluk yaratmaktan öte bir şey getirmiyecektir. Seçim olgusunu bu perspektiften bakarak değerlendirmek zorundayız.

17 Aralık 1946 Bir Kara Gündür

1946 yılının 16 Aralığı Türkiye sosyalist hareketinin tarihinde bir kara gündür. Bugün Anglo-sakson emperyalistlerinin yüreklendirmesiyle egemen çevreler Türkiye işçi hareketi üzerine çullandılar. Ve Türkiye Sosyalist Emekçi Köylü Partisi ile sosyalist sendikacıların kurmuş olduğu İşçi Sendikaları Birliğini kapattılar, bu kuruluşların yöneticilerini zindanlara attılar.

Şefik Hüsnü arkadaşın kurduğu TSEKP altı aylık ömrü süresince büyük bir canlılık gösterdi. Bu parti örgütlenme susuzluğu içinde olan Türkiye işçileri için bir umut kaynağı oldu. İşçi Sendikaları Birliği bir kaç ay gibi kısa bir zaman süresi içinde kırk iş kolunda altı yüzden fazla sendika kurdu.

İngiliz ve Amerikan emperyalistlerine kaderlerini bağlamış olan Türkiye egemen çevreleri bu gelişmeden korktular ve saldırıya geçtiler. Ve bu faşist saldırı sonucu Türkiye işçi sınıfı uzun yıllar hem mesleki hem siyasal legal örgütlerinden yoksun kaldı.

Egemen güçlerin faşist saldırısı umdukları sonucu vermedi. Türkiye proleter devrimcileri yeni koşullarda, faşist terör altında mücadelelerini sürdürdüler.

1946'da halkımızın kurtuluş kavgasında mücadele veren, işkence gören, uzun hapislik ve sürgün cezalarına çarptırılan eski kuşaktan proleter devrimcilerini saygı ile anıyoruz.

Sosyalist Forum değerlendirilmesi

Anti-Emperyalist ve Anti-faşist cephe sorunu Türkiye solunda bir ya da birkaç örgütün değil tüm demokratik güçlerin sorunu olduğu bir gerçektir. Bu gerçeğin bilinci ile biz «Türkiye solunun durumu ve Cephe» konulu sosyalistler arası forumun değerlendirmesini ilgili sosyalist örgüt ve çevrelere ulaştırmayı gerekli buluyoruz. Cephe sorunu ve bununla ilgili olarak sosyalist hareketin birliği sorununu çözümü önümüzdeki bir görevdir. Bu konu ile ilgili gelişmeleri yakından izlemekle ve sorunun çözümünde kendimize düşeni yapmakle yükümlüyüz.

Tüm sosyalist çevreler solda cepheleşme sorununu bir an önce çözüme bağlanması gerekli olduğu yolunda demeçler verdiler, halen vermektedirler. Ne yazık ki pratik girişimler ve olumlu davranışlar sözleri izlemiyor. Özellikle 2. MC iktidarını başa geçirme çalışmalarının yoğunlaştığı günlerde Cephe tartışmaları yaygınlaştı. UDC önerisi günün sorunu oldu. Öneriyi yapan siyasal çevrenin çizgisini eleştiren eğilimler dahil bir çok sosyalist örgüt ve çevreler gerçek bir halk cephesini hedef almak ve gerek somut davranışlara hemen geçmek şartıyla UDC önerisini olumlu karşıladılar Ancak UDC önerisi daha başından bir fraksiyonun dayatması olarak tasarlanmış ve pratiğe konmuştu. Bu cinsten olup bittilerin artık Türkiye solunda başarıya ulaşamayacağı açıktı. Nitekim UDC girişimi başarısızlığa uğradı ve sonunda tezgahlayanlarca sözü edilmez oldu. Hiç değilse görünüş böyledir.

Oysa solda Cepheleşme bugün Türkiye'de herzamankinden daha güncel bir sorun olarak karşımıza dikilmektedir. Besbelliki bu sorun sahipsiz bırakılamazdı. Bu gelişmeler içersinde VP cephe sorunu bir çözüme yöneltmek amacıyla ve Cephe konusunda öncülük etme görevinin sosyalist partilere düştüğü gerçeğinden hareket ederek tüm sosyalist partilere çağrıda bulundu. Bu sorunun kollektif bir biçimde ele alınmasını önerdi. Solda Cepheleşme sorununu bir fraksiyon hareketi niteliğine sokulamayacağı, olup bittiye getirilemiyeceği açıktı.

VP' nin çağrısını olumlu karşılıyan ve sosyalistlerin önderliğinde bir Anti-Emperyalist, Anti-Faşist Cephe kurulması yolunda çalışmalara katılacağını bildiren ve bu yolda harekete geçen tek sosyalist parti TEP oldu.

İki parti ilk iş olarak emperyalizm ve faşizm konusunda hedef şaşırtma durumuna düşmiyen eğilimlerin katılacağı «Türkiye solunun durumu ve Cephe» konulu bir sosyalistler arası Forum düzenlemeyi kararlaştırdılar. Forum'un hazırlığı çalışmalarında diğer çağırılıların katılması için TEP ve VP'nin bir talebi olmadı. Böyle bir talep olsaydı katılanların bu çalışmalara yardımcı olabilecekleri anlaşılmıştır. Nitekim Kurtuluş Sosyalist Dergi grubu forum'un hazırlık çalışmalarına katılma isteğinde bulundu, ve bir ölçüde katıldı da. İki düzenleyici partiden başka ayrı eğilimleri temsil eden dört dergi temsilcileri forum'da yer aldılar: Devrimci Derleniş, Emeğin Birliği, Kurtuluş ve Rızgari. Forum'un hazırlanış tarzı ile ilgili olarak böyle bir toplantının partileşmiş olsun olmasın tüm çağırılıların kollektif çalışmalarıyla düzenlenmesi gerektiği yolunda eleştiriler ileri sürülmüştür. Bu eleştiri haklıdır. Türkiye'de bugün anti-faşist cephede önemli yeri olan bazı eğilimler partileşmemiştir. Türkiye'ye özgü bu durum göz önünde tutulmalı ve forum hazırlıkları daha kollektif bir niteliğe büründürülmeliydi. Üstelik çağrılılar listesinin bileşimi farklı olmalıydı.

Forum'a katılanların hemen hemen tümü bu cinsten toplantıların yararlığına işaret ettiler. Herkez solda diyaloğun sürdürülmesinin gereğini belirtti. Ancak forum öncesinde tüm katılanlarla düzenli ön toplantılar yapılamadığı için birleştirici noktalar önceden saptanarak forum'da ön plâna çıkartılamadı. Bu önemli bir eksikliktir. Besbelli ki, gerekli diyaloglar kurulup ön toplantılar yapılarak forum ortakça örgütlenseydi daha verimli sonuçlar alınırdı. Forum kaçınılmaz olarak Türkiye solunun zaaflarını bir ölçüde yansıtmakla birlikte yine de birlik doğrultusunda bir keşif hareketi niteliği taşımıştır. Edinilen bu deney tüm sosyalistler için yararlıdır.

İNCELEME

Milli Demokratik Devrim Üzerine

Bugün Milli Demokratik Devrim tezlerine karşı çıkanlar genellikle «Türk Solu» nda yayınlanan Mihri Belli'nin ilk yazılarından bazı cümleleri düşünce zincirinden koparark almakta, bunlara kendi amaçlarına uygun anlamlar yakıştırarak polemik yapmaktadırlar. Bu, aydın dürüslüğü ile bağdaşmayan bir tutumdur. Bu polemikçiler içinde bir babayiğidin çıkıp da proğramımızı eleştirdiğini pek göremedik.

★

1950'ler ve 1960'lar Türkiye'de bağımlı kapitalizm canlılık kazandığı yıllar oldu. Bu yıllarda emperyalist tekellere bağımlı, ithal malı hammadde ve ara mal tüketen sanayi hızlı bir gelişme gösterdi. Kırsal bölgelerde feodal ilişkiler yer yer etkinliğini korumakla birlikte, tarım, oldukça hızlı bir kapitalistleşme sürecine girdi. Büyük hızla artan nüfus, kapitalist pazarın yaygınlaştırılması ve dolayısıyla emperyalist sömürünün yoğunlaştırılması amacını güden, böylelikle ülkenin dışa bağımlılığını perçinleyen bir kara yolu politikası, bir enerji politikası gibi etkenler, bu bağımlı kapitalist gelişme için gerekli ortamı yaratıyordu.

Bu dönemde işçi sınıfının genel nüfusa oranı büyük bir artış gösterdi. Sayıca artışın işçi sınıfının toplumsal güçler içinde ağırlığının artması sonucunu doğurması kaçınılmazdı. Emperyalizm, özellikle ABD emperyalizmi böyle bir gelişme karşısında gereken önlemleri almakta geri kalmadı. CIA ajanı sendikacılık uzmanlarının Türkiye'ye gelerek Türk-İş'i örgütlendirmeleri bu dönemin başlarına rastlar. Ancak egemen güçlerin tüm engellemelerine karşın, sarı sendikacılığa karşın işçi sınıfı örgütlü olarak iktisadî mücadele zorunluluğunu kısa zamanda kavradı ve demokratik direnişi sonucu egemen güçlerden sınırlı da olsa sendikalaşma, grev ve toplu sözleşme haklarını koparabildi.

Gene bu dönemde tarımda küçük ve ilkel üretim önemini sürdürmekle birlikte, büyük toprak mülkiyetinde görülen yoğunlaşma ve geniş köy emekçi yığınlarının yoksullaşması sürecinin hızlanması sonucu tarım proleteryasının safları sıklaştı ve kente göç büyük boyutlara ulaştı. Tarımda yer alan kutuplaşmaya karşın küçük köylü üretiminin önemini koruması, ve kırsal bölgelerde feodal ilişkilerin etkinliğini sürdürmesi gibi çelişkili bir durum bağımlı kapitalist gelişmenin doğal sonucuydu.

İŞBİRLİKÇİ SERMAYE EGEMEN GÜÇ OLDU

Bağımlı kapitalist gelişme işbirlikçi sermayenin egemen güçler safında gittikçe daha ağır basmasını sağladı. Bu sınıf, ekonomide dolayısıyla politikada da belirleyici rol oynamaya başladı. İşbirlikçi sermayenin niteliği üzerinde biraz duralım: Ham madde ve ara mal bakımından dışa bağımlı montaj ve ambalaj niteliğinde sanayi ve bu sanayie bağlı ticaret söz konusu dönemde en kârlı yatırım alanı olmuştur. Bu sanayi ve ticaretin kumanda noktalarını tutan kapitalistlerin başta gelen niteliği emperyalist tekellerin işbirlikçileri oluşları ve Türkiye'de, sınıf çıkarları gereği, gerçek sanayileşmeyi bile bile engellemeleridir. Elbette ki bu sınıfın gelişmiş kapitalist ülkelerdeki kapitalistler gibi sömürücü, tekelci nitelikleri de vardır. Ama onun ayırd edici niteliği işbirlikçiliğidir. Bu sınıf varlığını Türkiye'nin emperyalist dünya sistemi içinde sömürülen ülke durumunu sürdürmesine borçludur. İşbirlikçi burjuvazi acentalığını yaptığı emperyalist tekeller ile kader birliği durumundadır. Ülkemizde emperyalist tekellerin sömürüsü sürdükçe bu sınıf da var olacaktır. Emperyalist sömürüye son verecek olan bağımsız bir toplumda böyle bir sınıf olamaz. Bu bakımdan sosyalistler Türkiye'de büyük sermayenin işbirlikçi niteliğini vurgulamakla yükümlüdürler. Bu niteliği göz ardı etmek, ikincil önemde göstermek ve büyük sermayenin öteki niteliklerini ön plâna çıkarmak emperyalist sömürüyü maskelemek isteyen gerici güçlere dolayısıyla yardımcı olmaktır.

İşbirlikçi sermaye yabancı tekellere bağımlı olduğundan hem tekelcidir, hem bağımlıdır. Onun tekelciliği acenteliğini yaptığı emperyalist tekellerin dayattığı bir şeydir. Onun bağımlılığı gönüllü bir bağımlılıktır. Bağımlılık durumuna zorla boyun eğiş değildir, yani işbirlikçiliktir.

Evet işbirlikçi sermayenin egemen güç durumuna gelmesi bu dönemde oldu. Bu sömürücü sınıf, gene bağımlı kapitalist gelişme süreci içinde güçlenen büyük toprak sahipleriyle ve toplumun tüm gerici asalak unsurlarıyla ittifak kurarak ve küçük-burjuva redikallerinin iyice etkisiz duruma düşürerek ekonomide, politikada toplumsal hayatımızın belli başlı alanlarında egemenliğini gerçekleştirebildi. 1950'lerde kapitalist üretimde bulunan büyük çiftlik beyi Adnan Menderes'in ve 1960'larda bir Amerikan şirketi temsilciliğinden gelme Süleyman Demirel'in başbakanlık yapması Türkiye'de işbirlikçi sermaye-büyük toprak sahipliği ittifakının egemen duruma gelişmesinin simgesidir.

KARŞI - DEVRİMCİ GİDİŞ

Türkiye gibi ilk başarılı ulusal kurtuluş savaşını vererek komprador egemenliğine son vermiş olan ve devletleştirmelerde yabancı tekellerin yatırım alanlarını millileştiren ve feodal üst-yapı kurumlarını ortadan kaldırarak demokratik devrimi hiç değilse bu alanda gerçekleştiren bir ülkede işbirlikçi sermayenin egemen güç durumuna gelmesi demek, o ülkede kurtuluş savaşının halkımıza sağladığı kazanımların ortadan kaldırılması ve ülkenin yeniden emperyalist boyunduruk altına düşmesi demektir. Özellikle ikinci dünya savaşının bitiminden bu yana Türkiye egemen çevreleri emperyalist boyunduruğa gittikçe artan bir isteklilikle boyun uzatmışlardır. Sonunda, kapitalist dünya pazarı sınırları içinde olmakla birlikte siyasal bakımdan en bağımsız geri ülke sayıaln 1920'lerin ve 1930'ların Türkiye'si, en yoğun çifte sömürü altına sokuldu ve emperyalist dünyanın ileri karakollarından biri durumuna düşürüldü. Böyle bir gelişme milli demokratik devrim yolunda bir gerilemelidr, bu bakımdan karşı-devrimci bir gelişmedir.

Geçmiş yüzyıllarda, Batı'da, kapitalist gelişmeye paralel olarak ülkenin ulusal bağımsızlığı perçinlenir ve toplum burjuva demokratik doğrultuda ilerleme kaydederdi. Türkiye'de bunun tam tersi oldu. Kapitalist gelişmeye paralel olarak kurtuluş savaşının sağladığı ulusal ve demokratik kazanımlar geniş ölçüde yitirildi, parlamenter ya da açık faşizm siyasal üst-yapıya yerleşti.

Niçin böyle oldu? Çünkü Türkiye'de gelişen kapitalizm bağımlı kapitalizm idi. Ve Türkiye kapitalist gelişme yolunu, Batı toplumları gibi burjuva devrimler çağında değil, emperyalizm çağında geri bıraktırılmış bir toplum için gerçek kapitalist gelişme yolunun artık kapalı olduğu bir çağda tutmaktaydı.

Bir başka önemli nokta da son çeyrek yüzyıl içinde Türkiye'de yer alan bağımlı kapitalist gelişmenin Türkiye ile gelişmiş ülkeler arasındaki mesafeyi azaltacak oranda bile gelişme olmayışıdır. Tam tersine, bu dönemde gelişmiş kapitalist ülkeler çok daha hızlı bir ilerleme kaydettiler ve sömürülen ülkelerle /bu arada Türkiye ile de/ aralarındaki uçurumu büsbütün derinleştirdiler.

Bu, çağdaş kapitalizmin, sistem olarak, üretici güçlerin gelişmesini artık engellemediğini, bu sistemin üretici güçlerin «ayak bağı» olmadığını kanıtlamaz elbette. Tarihin ölüme mahkûm ettiği zamanını tamamlamış bir sistem olarak kapitalizmin uzunca bir süre daha ilerlemeler kaydetmesi olanaksızdır. Ama kundaklanan savaşlar gibi, yeni sömürgecilik yöntemleriyle bir süre için de olsa emperyalist sömürünün büsbütün yoğunlaştırılması gibi bir çok etkenlerin bir araya gelmesi ile bu sistemin, tarihsel ölçülerle kısa bir süre iktisadî kalkınma görüntüsü vermesi olanaksız değildir. Bu iktisadî kalkınmanın manevî çöküntüye eşlik ettiğini belirtmeden geçmeyelim. Son çeyrek yüzyıl Batı'nın gelişmiş kapitalist ülkeleri için böyle bir dönem oldu.

Aynı dönemde sosyalizm yolunu tutan ülkeler iktisadi kalkınmada mucizeler yarattılar. Bunlar içinde tarım ülkesi durumunda olanlar sanayi ülkesi durumuna yükseldi. Sovyetler Birliği uzay çağını açabilecek teknolojik düzeye erişti. Demir çelik gibi, petrol gibi temel sanayi üretim alanlarında, kendisinden çok önce sanayileşme yolunu tutmuş olan kapitalist ülkeleri /bu arada ABD'yi de/ geride bıraktı. Çin Halk Cumhuriyeti sosyalist kuruluşta büyük mesafeleri aştı. Geçmişte açlık diyarı diye bilinen bu ülke bugün 800 milyon insanın beslenme sorununu çözümlemeyebilmiştir.

DEVRİMCİ HEDEFLER DEĞİŞMEMİŞTİR

Türkiye'de meydana gelen bağımlı kapitalist gelişme ve bunun sonucu olan sınıf mevzilenmesindeki değişiklik, sosyalist hareketin program ve statejisinde özde bir değişikliği

gerektirmedi. 1920 ler, 1930 lar Türkiye'sinde devrimci görev, kurtuluş savaşının Türkiye halkına sağladığı kazanımları savunmak bunları genişletmek, siyasal bağımsızlığı pekiştirmek, emekçi yığınların mesleki ve siyasal örgütlenmelerini gerçekleştirmek ve sosyalizm doğrultusunda bağımsızlık ve demokrasi mücadelesini sürdürmek idi .Devlet desteğiyle bir milli burjuvazi yaratarak kapitalist Batı modeli kalkınmaya heves eden ve milli, demokratik hedeflere ters düşen bir siyasal çizgiye gittikçe kaymakta olan kemalist iktidara karşı Türkiye emekçilerinin sosyalizm doğrultusunda örgütlü mücadelesini sürdürmekti görev. Bugün, hiç değilse ulusal bağımsızlık bakımından daha geri bir noktadan hareket etmek zorunluluğu olmakla birlikte hedef milli demokratik devrimin başlıca görevlerini yerine getirerek Türkiye toplumunu sosyalizme yöneltmektir.

Evet, aradan uzun yıllar geçmiş olmasına karşın Türkiye proleter devrimci hareketinin program hedeflerinde uzun boylu bir değişiklik yapmak söz konusu değildir. İşbirlikçi sermayenin egemenliğini kurması ile Türkiye'de karşı-demrimci nitelikte bir gelişme yer almasına karşılık gidişin devrimci açıdan tüm olumsuz olduğunu düşünmek yanlıştır. Kapitalist gelişme birliğinde kapitalizmin mezar kazıcılarının nicel ve nitel olarak güçlenmesini de getirmiştir. 1920'lerde ve 30'larda Türkiye işçi sınıfı onbinlerle sayılıyordu. Bugün milyonlarla sayılıyor. Bu sınıfın mücadele deneyi o yıllarda henüz pek sınırlıydı. Bugün işçi sınıfımız önemli mücadele edeylerinden geçmiş bulunuyor. Elbette ki emperyalizm ve işbirlikçi kapitalistler düne kıyasla bugün sömürü düzenini sürdürme yöntemlerini bir hayli geliştirmişlerdir. Ama buna karşılık tüm dünyada büyük ilerlemeler kaydeden ve bugün insanlığın üçte birinin sosyalizm bayrağı altında yaşaması gibi bir sonuca varan sosyalist hareketin de zengin deneyleri, çok değerli bir devrimci mirası var.

Biz, 1960'larda legalitede görüşlerimizi savunma olanağını bulduğumuz zaman yepyeni bir program, yepyeni bir devrim stratejisi ileri sürmedik. Kırk yıllık sosyalist hareketin devrimci çizgisini günün gerçekleri ışığında dile getirdik. Hareketimizin 1920'lerdeki programının eskimiş sayılabilmesi için o programda gösterilen hedeflere ulaşılmış, o hedeflerin aşılmış olması gerekir. Böyle bir şey olmamıştır. Milli demokratik devrimin görevlerini yerine getirecek Türkiye'yi sosyalizm yolunda tam bağımsız ve gerçekten demokratik bir ülke durumuna yükseltmek elli yıl önce de önümüzdeki görev idi, bugün de öyledir. Bundan yarım yüzyıl önce de Türkiye halkının baş düşmanı emperyalizm ve işbirlikçi sınıflar idi bugün de öyledir. O zaman da devrimin temel güçleri işçi sınfı ve yoksul köylülük idi bugün de öyledir. O yıllarda da toplumdaki ulusal ve demokratik güçlerin işçi sınıfının önderliğinde bir devrimci cephede birleşmesi önümüzdeki görev idi bugün de öyledir.

Evet biz yeni şey söylemiyorduk. 1920'lerde, 30'larda, 40'larda da sosyalist hareketin devrimci çizgisini saptayanlar ulusal devrimi tamamlayarak, yani siyasal, iktisadî, kültürel bağımsızlığı gerçekleştirerek ülkeyi tam bağımsız kılmadan, demokratik devrimin belli başlı görevlerini yerine getirmeden, yani feodal ilişkilere son vermeden, köklü bir toprak reformuyla köylülüğü eşit, özgür vatandaş seviyesine ulaştırmadan, başta işçi sınıfı olmak üzere tüm emekçilerin mesleki ve siyasal örgütlenmesi yoluna egemen güçlerce dikilen engeller kaldırılarak bu sınıfların toplumun tarihsel gelişmesini belirleyecek güce ulaşmalarını sağlamadan, sosyalist devrim aşamasına varılamıyacağını ve milli demokratik devrim ile sosyalist devrimin içiçe olduğunu biliyorlardı. Onlar da bizim gibi, bilimsel sosyalizmin devrim teorisini Türkiye gerçeklerine yaratıcı bir tutumla uygulayarak devrimci çizgiyi saptama gayretinde idiler.

1960'LARDAKİ SOLA AÇILIŞ

Milli demokratik devrim tezleri legal basında ilk kez, 1960'ların ortasında, radikallerin organı olan «Yön» dergisinde imzasız yazılarda savunuldu. Niçan bir radikal haftalıkta yazdık da kendi elgal yayın organımızı çıkararak orda sesimizi duyurmadık? Çünkü Türkiye'de pek sınırlı demokratik özgürlük ortamı ceza yasasının 141. maddesinden hüküm giymiş olanlara yani komünistlik sabıkalılarına öyle bir olanak vermiyordu. Biz ateş edecek bir mazgal deliği arıyorduk. «Yön» dergisi bu olanağı sağlama yürekliliğini gösterdi. ABD emperyalizmine karşı kesin tutum, yani anti-emperyalist mücadeleye öncelik tanıma tutumu ve kurulu sömürü düzeninin siyasal üst-yapısının anti-demokratik özünü kavrayış bu dergiyle ortak yanlarımız idi. 27 Mayıs hareketini bir sola açılış izlemişti. Bu sola açılış kendi kendine olmadı. Egemen çevrelerin bir lutfu da değildi. Parlamenter görünüşlü anti-demokratik düzenin sınırlarını devrimciler göğüsleye göğüsleye gerilere ittiler. Ve demokratik özgürlükler ortamını bir ölçüde genişletebildiler. O güne dek çağımızın devrimci düşüncesini içeren kitapların yayınını yasaklayan egemen güçler, baskılara göğüs geren aydınların atılımı ile geriledîler, bu yapıtların yayınını engelleyemez oldular.

Biz haftalık «Türk Solu» gazetesini 1967 sonlarında çıkarabildik. «Türk Solu» bir demokratik cephe organı niteliğinde idi. Yazarları arasında marksistler olduğu gibi küçük burjuva radikalizmi eğiliminde kimseler de vardı. Ünlü radikal fıkra yazarlarıyla, Tabii Senatörler ile 141 den hüküm giymiş proleter devrimcileri yan yana «Türk Solu» sütunlarında yerlerini aldılar. Bu görünüm radikal ile proleter devrimcisinin bağımsızlık ve demokrasi mücadelesinde saf birliği edebileceklerini kanıtlıyordu. Biz genellikle haftalığın ilk sayfasında çıkan yazıyı kaleme alıyorduk. Besbelli ki bu yazılarda kendi görüşlerimizi yani proleter devrimci hareketin çizgisini savunuyorduk. Ama kullandığımız dil bir cephe organına uygun bir dil idi. Marksist terminolojiden mümkün olduğu kadar uzak durmaya çalışıyorduk. Zamanla «Türk Solu» cephe organı niteliğini yitirdi ve proleter devrimci hareketin organı niteliğine büründü.

Bugün Milli Demokratik Devrim tezlerine karşı çıkanlar genellikle «Türk Solu» nda yayınlanan Mihri Belli'nin ilk yazılarımızdan bazı cümleleri düşünce zincirinden koparark almakta, bunlara kendi amaçlarına uygun anlamlar yakıştırarak polemik yapmaktadırlar. Bu, aydın dürüslüğü ile bağdaşmayan bir tutumdur. Bu polemikçiler içinde bir babayiğidin çıkıp da proğramımızı eleştirdiğini pek göremedik.

TİP OPORTÜNİZMİ

Milli Demokratik Devrim tezlerine ilk karçıkan TİP sözcüleri oldu.

Biz, Türkiye emperyalist dünya sistemi içinde sömürülen ülkedir, bizdeki düzen feodal ilişkileri barındıran bağımlı kapitalist düzendir, bu ekonomik alt yapının yansıması olan siyasal üst yapı sahte burjuva demokrasisidir, bu da emperyalizmin dayatmasıdır, bizde egemen bir milli burjuvazi yuktur ki burjuva demokratik devrimi gerçekleştirmiş olsun diyorduk.

Onlar, hayır Türkiye'de demokratik devrim «iyi kötü» yapılmıştır, burjuva demokrasisi vardır, önümüzdeki devrim sosyalist devrimdir, bunu da TİP barışçı yoldan gerçekleştirecektir. Seçimi kazanıp parlamentoda çoğunluğu sağlar sağlamaz sosyalist kuruluşa gireceğiz, diyorlardı.

Biz, ekonomisine ve dolayısıyla siyasetine de emperyalist tekellerin ve onların işbirlikçisi kapitalistlerin hükmettiği, bir uçtan bir uca Amerikan askeri üsleriyle donatılmış bağımlı bir ülkede, taşrasında feodal ilişkilerin sürdüğü bir ülkede kestirme yoldan sosyalist devrim aşamasına varılamaz, ilk önce milli demokratik devrimin görevlerini yerine getirmek ülkeyi bağımsız kılmak işbirlikçi sermayenin sömürü olanaklarına elinden almak, feodal kalıntıları temizlemak gerekir diyorduk; ilk hedef Tam Bağımsız ve Gerçekten Demokratik Türkiye» dir diyorduk.

Onlar, anti-emperyalist ve anti-feodal mücadeleyi önemsemiyorlar, anti-kapitalist mücadeleye (hiç değilse lafda) öncelik veriyorlar ve «Sosyalist Türkiye» sloganını ileri sürüyorlardı.

Türkiye'nin düzenini demokrasi olarak değerlendirmelerini rastlantı değildi. Bu, parlamentarist tutumlarının bahanesiydi. Parlamenter seçimleri ve parlamentodaki konuşmaları tek mücadele biçimi saydılar. Ve İkinci Enternasyonal partilerinin sağ oportünizmine düştüler. Bu pasif tutumları yüzünden gün geldi egemen çevreler onları tehlike saymaz oldu. Düzenin baskı kuvvetleri darbelerini bize doğrulturken onlar kayırılıyordu. «İcazetli Sosyalizm» terimi bu durumu ifade eder. TİP yöneticilerinin 12 Mart dönemindeki pasif tutumlarını da göz önünde tutarsak bunlar için «legal marksist» sıfatını da kullanabilirz.

Tutumları şöyle özetlenebilir: Bir parti kurmuşlardır. Adı işçi partisidir. Yani toplumun en tutarlı devrimci sınıfının partisi. Sosyalizm bilimini de benimsediklerini söylüyorlar. Ama açıkça yada üstü örtülü biçimde egemen çevrelere özetle şöyle demektedirler: «İzin verirseniz sosyalist particilik yaparız. Particiliği de sizin saptadığınız alanda, yani parlamenter alanda yapacağız.» Burjuvazi sümürüsünü ılımlı yöntemlerle sürdürebildiği dönemlerde parlamenter mücadeleye vardırlar. Ama egemen güçler kendilerini tehlikede görüp de yöntemlerini sertleştirerek açık faşizme başvurdu mu «particiliğe paydos» demektedirler. Böyle bir partinin proletaryanın devrimci partisi olamıyacağı açıktır. «Salon sosyalizmi partisi» adı boşuna takılma-

mesi de doğaldır. Nitekim öyle olmuştur. TİP'e «Salon sosyalizmi partisi» adı boşuna takılmadı. TİP yönetiminin oportünizminin ipliğinin pazara çıkarılmasında Milli Demokratik Devrim tezlerini savunan yayının ve 1960'lar sonlarında devrimci gençliğin anti-emperyalist mücadelesinin rolü büyüktür.

(Devamı Var)

(TERİMLER VE KAVRAMLAR)

Anarko Sendikalizm

Lenin, 16 aralık 1910 da yayınlanan «Avrupa İşçi hareketlerindeki ayrılıklar» adındaki yazısında

«...işçi hareketi içinde başat (hâkim) teori durumuna gelmiş olan marksizmden uzaklaşan... iki büyük eğilim, revizyonizm (oportünizm, reformizm) ile anarşizm (anarko-sendikalizm, anarko-sosyalizm)... marksist teori ve marksist taktikten bu iki sapma, bütün uygar ülkelerde, yığınsal işçi hareketinin yarım yüzyıllık uzun tarihi boyunca değişik biçimlerde ve çeşitli ton farklarıyla görülmektedir» diyordu.

Anarşizm, biliyoruz, proletarya diktatörlüğü de dahil, her türlü otoriteye, her türlü merkeziyetçiliğe karşı olan, bireyin sınırsız özgürlüğünü savunan, siyasal savaşımı gereksiz, sonsuz ilkelere aykırı sayan ilk ve tek iş olarak «doğrudan doğruya —kestirme yoldan— eylemi», her türlü otoritenin yıkılmasını öneren bir küçük burjuva akımıdır. Ancak bu yıkılanların yerine ne konacağını da göstermez.

Daha önceki sayılarımızdan birinde de —Bağımsız Türkiye Sayı 30— belirttiğimiz gibi anarşizm 19. yüzyılın 40-60 yıllarında marksizme karşı ayrı bir politik akım olarak biçimlenmiştir. Anarşistler kendilerini anarşist diye adlandırıyorlar ve açıkça marksizme cephe alıyorlardı. Ancak Marx ve Engels'in dinmez savaşımlarıyla anarşizm işçi hareketi içinde bir akım olarak varlığını koruyamamış, marksizm işçi hareketinin başat teorisi durumuna gelmiştir. Bununla birlikte, zaman zaman belirginleşmek ya da silikleşmek üzere anarşist düşünce ve görüşler de etkisini daha doğrusu çekiciliğini, bu kez marksizm kisvesi altında, sürdürebilmiştir. Lenin marksizmden uzaklaşan «anarşizme yaklaşan ya da ondan bir şeyler kapan, ama işin özünde her zaman tutarlı bir proleter sınıf savaşımının koşullarına ve gereğine yan çizen bu küçük burjuva» eğilimleri nitelemek için «sapma» sözcüğünü uygun görüyor, sendikalist ve anarşist ya ya anarko-sendikalist sapmalardan söz ediyor.

19. yüzyılın sonlarında ve 20 yüzyılın başların tüm Avrupa ve Amerika işçi hareketlerindeki belli başlı taktik ayrılıklara neden olan bu sapmalar bazı kişi ve grupların yanılgısı ile, ulusal özelliklerin ve geleneklerin etkisiyle açıklanamaz. Hollandalı marksist Pannekoek'un «İşçi hareketinde taktik ayrılıkları» adındaki broşürü üzerine yazdığı bir yazısında Lenin bu sapmaların nedenlerini açıklıyor. Bir neden bizzat işçi hareketinin büyümesidir diyor. Gerçekten de görüldüğü gibi pekçok «acemi erat«ın büyük bir hızla işçi sınıfı saflarına katılması teori ve pratik alanında bir takım yeni sürtüşmelere, eski yanılgıların yeniden işlemesine, geçici olarak zamanı geçmiş eski görüş ve yöntemlere yol açmaktadır. Yani bir başka deyimle zamanımıza gelene değin artık pek çok zenginleşmiş olan teori ve pratik birikimi yeni kurallara tam sağlıklı bir biçimde aktarılamamaktadır. (Bunun çeşitli nedenlerinin analizi konumuz dışında).

Sonra, «geri ya da gelişmelerinde geri kalmış ekonomik ilişkiler, sık sık, marksizmin ancak bazı yönlerini, yeni anlayışların ancak bazı bölümlerini ya da bazı sloganları ve istemleri çözümleyebilen ve genel anlamda burjuva görüşleri geleneğinden, özellikle de burjuva demokratik görüşlerden kararlı bir biçimde kendilerini koparamayan işçi hareketi yandaşlarının ortaya çıkmasına yol açar.»

Ayrıca, toplumsal evrimin ve kapitalizmin tarihinin çelişkilerini yorumlayabilen tek teori marksizm ise de yığınlar kitaplardan değil, daha çok yaşam içinde öğrenirler. Bu yüzden gelişmenin şu ya da bu özelliğini gelişmenin şu ya da bu «dersini» durmadan abartan ve bu dersi yanlış bir teori, tek yanlı bir taktik sistemi olarak karşımıza diken kişi ya da gruplar vardır. Ve bunlar özellikle burjuva ideologlarının işçi hareketi açıklayışlarının dolaysız ürünü olarak bir yandan anarko-sendikalizmin, öte yandan da reformizmin savunucuları niteliğiyle karşımıza çıkarlar. İşçi hareketinin bir tek yönüne bakarlar, ona saplanıp kalırlar. Şu ya da bu dönemin özelliklerine göre o anın görevini belirleme uyanıklık ve esnekliğini göstermezler, yavaş gelişme ile hızlı sıçramaları birbirlerini dıştalayan şeylermiş gibi alırlar ve öyle gösterirler.

Lenin diyor ki: «anarko-sendikalistler, «ufak işleri» özellikle de parlamento kürsüsünden yararlanılmasını reddediyorlar. Gerçekte, bu son taktik, büyük olayları yaratan güçleri bir araya toplamasını bilemeden «büyük günleri»i gözleyip durmakla sonuçlanıyor... Revizyonistler de anarko-sendikalistler de en önemli ivedi eylemi, yani işçileri geniş, güçlü, iyi işleyen ve her durumda iyi işlemesini bilen örgütler halinde, sınıf savaşımı ruhu içine işlemiş, amaçlarının açık seçik bilincinde ve marksist anlayışla eğitilmiş örgütler halinde birleştirme işini frenliyorlar.

Bir başka neden burjuvazinin işçi hareketine karşı savaşımındaki taktik değişikliklerdir. İşçi sınıfı hep aynı taktik ve yöntemlere karşı savaşmak durumunda olsa bu taktikleri ve onlara ne şekilde karşılık vermesi gerektiğini çabucak öğrenir. Yani çok özet olarak söylersek burjuvazinin «daha ince» bir politika yani liberal bir politika güttüğü zaman ve yerde işçilerin bir bölümü burjuvazinin ödünlerine aldanırlar ve revizyonistler hemen sınıf savaşımı teorisinin modası geçmiş olduğunu ilân ederler. Tersine burjuvazi yönünden zor yönetimi uygulanmaktayken anarko-sendikalist eğilimler derhal sürüm kazanır.»

Küçük-burjuvaziden kişilerin, grupların proletaryaya geçmesi proleterya taktiğinde dalgalanmalar yaratır zorunlu olarak.

Anarko-sendikalizm işçi sınıfı meslek örgütlerinin (sendikaların) kapitalist ülkelerde yaygınlaştığı büyük bir güç kazandığı dönemde ortaya çıktı. İşçi sınıfı partisinin rolünü yokumsama, siyasal partinin, işçi sınıfı hareketi üzerindeki otoritesini yadsıyarak işçi sınıfının parti niteliğinde olmayan (partisiz) örgütlerini partinin yerine geçirme biçiminde ifadesini buldu. Menşevik Axelrod bir partisiz işçiler kongresi toplanmasını istiyor, bu uğurda, Sosyal Demokrat İşçi Partisini yıkmak ve yerine proletaryanın parti niteliği taşımayan politik bir örgütünü koymak amacıyla partisiz işçiler kongresi ve partisiz örgüt sloganlarıyla yürütülen propagandanın bayraktarlığını yapıyordu.

Sosyal-demokrat İşçi partisinin beşinci kongresi biçimlenen bu akıma karşı aldığı kararlarda, partili ve partisiz örgütlenme ve savaşımın içiçeliğini şöyle koydu:

«Sosyal-demokrasinin, proleteryanın geniş kitleleri üzerindeki etkisini yaygınlaştırmak ve sağlamlaştırmak için, bir yandan sendikaları örgütlendirme çalışmasını ve bu çevrelerde sosyal-demokrasi propaganda ve ajitasyonunu kuvvetlendirmek, öte yandan da her geçen gün işçi sınıfının daha geniş kitlelerini partinin her çeşit örgütlerine katılmaya sevketmek vazgeçilmez» bir görevdir. İşte sorunun özeti budur.

Bütün bunlar uzun deneyler sonucu, ustaların kalemlerinden saptanmış, ve çözüme bağlanmış sorunlardır. İşçi sınıfının siyasal örgütü partidir. İşçi sınıfı partisi olmadan işçi sınıfı savaşımını yürütemez ve başarıya ulaştıramaz. İşçi sınıfının siyasal örgütü partinin nitelikleri ise bellidir. Parti işçi sınıfının öncüsü, öncü birliğidir, işçi sınıfının bir parçasıdır, işçi sınıfından koparılamaz, hele parti olmasa da olur gibi bir şey kesinlikle düşünülemez. Parti işçi sınıfının örgütlü müfrezesidir, örgütlenmesinin en üstün biçimidir. Ama parti bütün işçi sınıfı, yığınlar demek değildir. Partiyi işçi sınıfının kitlesiyle bir tutmak işçi sınıfı hareketini işçi sınıfının en bilinçsiz unsurlarının düzeyine indirmek demektir. Parti işçi sınıfının en yetenekli, en militan unsurlarını bağrında barındırır, onun burjuvaziye karşı her alanda yürüteceği mücadelenin genel kurmayıdır, yani proleter parti bu nitelikleriyle ayırd edilir ve bu niteliklere sahip olmalıdır. Bugün ülkemizde bu nitelikte bir proleterya partisi yoktur diye parti görevleri herhangi başka bir örgüte verilemez, Ve böyle «partisiz» bir örgütün bu görevleri lâyıkıyla yerine getirebileceği beklenemez. Gerçek devrimci görevini yerine getirebilmesi, yandaşı sınıflara öncülük edebilmesi için işçi sınıfının gerçek bir devrimci siyasal örgüte gereksinimi vardır. Böyle bir partinin yatarılması görevi henüz önümüzdeki görevdir. Ama bu görev gene mücadele içinde gerçekleştirilecektir, mutlaka gerçekleştirilecektir.

MHP Ve Siyasal Cinayetler

«M.H.P devleti ele geçiriyor!» Çoktandır AP'liler de böyle haykırmaya başladılar. Ve son yerel seçimlerinde, M.H.P'nin yalnızca devlet kurumlarına kendi faşist kadrolarını yerleştirmekle kalmadığını, aynı zamanda A.P'nin oy tabanını da kemirdiğini daha iyi gördüler. AP'liler şimdi bunun telaşı içindedir.

Gerçekten de, MHP ikinci MC iktidarının ortağı olarak üç yıldır eline geçen fırsatı iyi değerlendirdi ve en önemli devlet kurumlarına kendi kadrolarına yerleştirdi. Bu o'nun, tepeden inme bir faşist dikta planın gereği idi. Aynı zamanda M.H.P bu kadrolar aracığıyla, devletin olanaklarını terörle birleştirip emekçi halkın çeşitli sınıf ve tabakaları içinde ağlarını örebildi. Tüm bunlar M.H.P'yi A.P'nin tabanını kemirme, hatta A.P' ye alternatif olma durumuna getirdi.

Bu gün, emekçi sınıfların, sağ partilerden umudu kesip hızla sola yöneldiği, bir gerçek. İşbirlikçi burjuvaziye göbeğinden bağlı olmakla birlikte, kendini demokratik sol ilan eden C.H.P'si emekçi yığınların bu yönelişinin önünde yalnızca bir durak. Ayrıca emekçi oylarının bayağı çoğunluğunun CHP'de toplanmasını önemli bir nedeninin de, Türkiye proleter devrimci hareketinin bölünmüşlüğü ve dolayısiyle kitlelerin önüne tek ve güçlü bir partiyle çıkmaması olduğu bilinmelidir. Proleter devrimcileri içinde bulundukları bu durumu aştıklarında, yalnızca «Oy» lariyle C.H.P'nin yanında görünen önemli bir emekçi kitlesi asıl yerini alacaktır. Ayni zamanda güçlü bir proleter devrimci partinin siyasal arenaya ağırlığını koyması sola yönelmekle birlikte bilinç düzeylerinin yetersizliği yüzünden gerçekten «demokratik sol» C.H.P'sine bel bağlayan geniş emekçi yığınların bilinç düzeyini etkileyip ilerletecek ve onları proleter devrimci saflarda örgütleyecektir. Tüm bunlar kaçınılmaz bir gerçektir. Ve bu yüzdendir ki, geniş kitleleriyle sola yönelen emekçi yığınlar için C.H.P'si yalnızca bir durak olmak durumundadır.

Bununla birlikte, bugün hala, tüm emekçi sınıf ve tabakalar içinde bilinç düzeyi son derece geri, sağ partilerden medet uman, anti-kominizm propagandasından etkilenen, kesimler vardır. Özellikle feodal ve yarı feodal ilişkilerin egemen olduğu bölgelerde köylülüğün emekçi yığınlarının geniş kesimleri bu durumdadır. Hâlâ büyük ölçüde AP'sine oy veren bu emekçi yığınlara MSP ve MHP göz dikmiştir.

Bu üç partinin de emekçi yığınların dini inançlarını sömürmede birbirleriyle yarış ettiği herkesce bilinmekte ve A.P'nin bu yarışta diğer iki partinin gerisinde kaldığı artık görülmektedir. Öte yandan M.S.P'nin çeşitli tutarsızlıkları yüzünden, bilinç düzeyi son derece geri olan bu yığınları eskisi gibi etkileyemediği de belli olmuştur. Bu kitlelerin önüne, genel başkanlarına hacı maskesi taktırarak çıkan faşist MHP din sömürücülüğünde öne geçmiştir. Faşistler her yerde dini amaçlarına alet etmişlerdir. Türkeş'i hacca gönderen M.H.P, tarihin çöplüğüne atılmış olsalar da, izlemekte kararlı olduğu eski faşist liderlerin bu taktiğini sonuna değin kullanmakta kararlı olduğunu gösterdi.

Evet, iktidar ortağı olmak devletin olanaklarını kullanmak din sömürücülüğü yapmak, tüm bunlar, M.H.P'nin oylarının artmasında önemli birer etken. Ancak bunlara ek olarak, ve bunlardan daha az önemli olmayan bir etken daha var: Şiddet!

M.H.P gayet iyi bilmektedir ki «Komondolar» diye anılan «Ülkü Ocakları» ve benzeri kuruluşlar eliyle yürüttüğü şiddet eylemleriyle proleter devrimci hareket durdurulamaz, proleter devrimcileri yıldırılamaz. Ama buna karşın başından beri, siyasal cinayetler MHP'nin temel eylem biçimi olmuştur. Özellikle iktidar ortağı olduğu yıllarda iyice azıtmıştır. Bu dönemde siyasal cinayetler hem nicelik hemde nitelik bakımından yükseliş göstermiştir. İktidar ortağı olmak MHP yanlısı faşist cinayet şebekelerinin silah ve diğer gereçler bakımından iyice teçhiz olmalarını sağlamıştır. Onlarda, buna uygun olarak daha cüretkar cinayetler işlemeye başlamışlardır. Arabalardan hafif makinalı tüfeklerle, devrimci öğrencileri taramak, aynı anda ikisini üçünü katletmek, onlar için alelade bir olay haline gelmiştir. Devrimci kaçırmak, günlerce işkence edip sorguya çekmek, sonrada kurşunlayıp kuytu bir yere atmak eylemleri arasına girmiştir.

Bütün bunlar, MHP iktidar olduktan sonra faşist cinayet şebekelerinin iyi donatılmış yeraltı örgütleri durumuna yükseldiğini göstermektedir. Bu oluşum tepeden inme faşist darbeye bel bağlayan MHP ve yandaşlarının, bu niyetlerinin bir gereğidir. Böylece faşizmin dayanağı sivil silahlı örgütler yaratılmaktadır.

Mantığa vurursak, «programında iç huzuru sağlamayı» vaadeden bir iktidarın ortağı partinin, tam tersine siyasal cinayetleri körüklemesi ve yoğunlaştırması, çelişik görünebilir. Ancak MHP açısından bu bir çelişki değildir. Çünkü, MHP emperyalizm ve işbirlikçi sınıfları esas olarak AP'nin temsil ettiği bir dönemde, iktidar ortağı olsa bile, kendini düzenden sorumlu görmemiş, bu bakımdan AP'yi bir paravan olarak kullanmıştır. MHP'nin bütün hesabı her iki MC döneminde de, AP'nin yıpranması, kitlelerin gözünden düşmesi, emperyalizm ve işbirlikçileri tarafından bırakılması olmuştur. Buna bağlı olarak MHP'nin azami biçimde örgütlenip güçlenmesi ve AP'nin karşısına düzeni AP'den daha iyi koruyacak parti hüviyetini kazanarak çıkması da bu hesabın içindedir. Bu nedenledir ki, MHP iktidar ortaklığını fırsat bilmiş, düzenin sorumluluğunu AP'ye yıkmış bildiğini okumuş ve faşist cinayet şebekelerini azdırmıştır.

İkisi de anti-komünizm propagandasına bel bağlayan bu partilerden MHP bilinç düzeyi son derece geri kitleler üzerinde komünizme karşı en etkili, en kararlı mücadele eden parti görünümünü kazanırken, AP, bu görünümünü (niteliğini değil) yavaş yavaş yitirmeye başlamıştır. İkinci MC iktidarının sonunun geldiğini gösterir kuvvetli belirtilerin ortaya çıktığı şu günlerde, Zeki ERGİNBAY'ın katlini andıran, ve iki Kıbrıslı öğrencinin kaçırılıp, işkence edilip, sorguya çekilip, kurşuna dizilmesi biçiminde oluşan cinayet MHP'nin yandaşı faşist cinayet şebekelerinin «komünizme karşı karalı mücadelelerinin» süreceğinin işareti olarak tezgahlanmıştır.

Tüm faşist partiler gibi MHP'nin de seçimle iktidar olamayacağından bahsedilir. 1973 seçimlerinden beri her seçim bunu bir kez daha ortaya koymuştur. Başından beri iktidar olabilmek için başka hayaller peşinden koşan MHP'nin yine de güdük ve güçsüz bir parti görünümünden kurtulup, belirli bir oy tabanı olan parti durumunu kazanması gerekiyordu. MC iktidarı dönemi ona bu fırsatı verdi. AP'ye oy veren emekçi yığınların bilinç düzeyi en geri kesimlerinin karşısına tutarlı bir anti-komünist parti hüviyeti ile çıktı ve onları etkiledi. Bu yığınlar içinde, «biz dinsiz-imansız, Moskof uşağı, ülkeyi Rusya'ya satmak isteyen komünistlere karmücadele ediyoruz, öldürüyorsak, dinimizi milletimizi savunmak, içindir» propagandasını yutturdular. Bu yutturmaca geçici de olsa bir gerçek.

Siyasal cinayetleri sürdürecekleri kuşku götürmeyen MHP ve yandaşları olan cinayet şebekelerini, her şeye karşı etkisiz kılmak, açık düşürüp içyüzünü teşhir etmek birleşmiş bir proleter devrimci hareket için pek de güç bir iş olmayacaktır. Her proleter devrimci kişi, çevre, ya da örgüt bu bilinçle hareket etmekle yükümlüdür.

BAĞIMSIZ TÜRKİYE

OKU!

OKUT!

ABONE OL!

ABONE BUL!

ABONENİ YENİLE!

DAĞITIMINDA GÖREV AL!

Adres : Ticarethane Sok. No: 12/7-A
Sultanahmet/İST.

«BASIN ÖZGÜRLÜĞÜ VE TÜRKİYE»

İstanbul Barosu'nun düzenlediği «Basın özgürlüğü ve Türkiye» konulu seminer 12-13 Aralık tarihlerinde yapıldı. Konuşmacılar basın özgürlüğünün Anayasadaki, ceza yasalarındaki ve uygulamadaki durumunu işlediler. Meslekî bir aydın kuruluşu olan İstanbul Barosunun demokratik mücadelede yerini alması çok olumlu bir gelişmedir. Bu mücadeleye Baro'nun daha geniş çevrelerinin de katılmasını ve bu katılmanın Baro çevrelerini de aşmasını dileriz.

Her biri basın özgürlüğünü başka bir açıdan ele alan konuşmacıların tümü «düşün suçu» diye bir şey tanımadıklarını, zaten Anayasamızın da, tıpkı devlet olarak altına imza attığımız İnsan Hakları Bildirisi gibi her bireye özgür düşünme ve düşündüğünü özgürce, kısıtlamaya uğramadan, istediği yolla yayma hakkını verdiğini, ancak, ne yazık ki, öteden beri uygulanagelen anti-demokratik yöntemlerle bu hakkın kullanılmasının baltalandığını, bu durumda bugün için hiç değilse bu anti-demokratik uygulamalara karşı ne önlemler alınabileceğinin tartışılmasında, hukukçular olarak, yarar gördüklerini belirttiler.

Seminerde, sivil basın suçlularının /!/ askerî mahkemelerce yargılanamıyacağı, yazılı suç delillerinin /!/ hazırlık soruşturmalarında savcılarca «malûm» bilirkişilere incelettirilmesi biçiminde rutinleşmiş uygulamanın kaldırılması görüşleri savunuldu. Kitap, gazete ve benzerlerinin sorumlu yönetmen, yayımcı ve yazı işleri müdürlerinin yasal sorumlulukları ve başka basın sorunları tartışıldı. Düşünce özgürlüğünün ve bunun en klâsik yayma aracı basın özgürlüğünün ülkemizde nasıl güvenceden yoksun olduğu bir kez daha gözler önüne serildi.

Bu arada ilginç bir şey: Askerî mahkemede yargılanmalarının başka fraksiyonlarca «bir fraksiyon üzerindeki baskı uygulamaları» biçiminde yorumlanıp ciddiye alınmamasından, gerekli dayanışmanın gösterilmemesinden yakınan Aydınlık Dergisi sorumlusundan, örneğin, daha 1957 yılında Emekçiden Mektup ve Emekçi dergilerinin sorumluları ve ayrıca TEP Genel Başkanı aynı nedenlerle Askerî mahkemelerce yargılanırlarken bu uygulamaya karşı demokratik tepki ve dayanışmalarını ne biçimde gösterdiklerini sormak isterdik.

Bütün görüşmelerden anlaşıldığı üzere 141 ve 142'inci ve benzeri ceza yasaları yürürlükte kaldıkça «basın suçlularının /!/» hukuk mantığına daha uygun bir biçimde yargılamalarını sağlayacak önlemler alınabilse de ülkemizde düşün özgürlüğünden ve demokrasiden söz etmek olanaksızdır.

Kaldı ki, MC hükûmetine güvenoyu veren ve hâlâ bunu geri almayan bir parlamentonun, mecbur kalmadıkça, anti-faşist, demokratik nitelikte işlemlere girişmesi düşünülemez. Ülkemizde 141 ve 142. maddeler demokrasinin gelişmesiyle tersine bir kader birliği içindedirler. Sınırlı bir demokratik havanın estiği, bu maddelerin yürürlükte oldukları halde uygulanmaz durumda kaldıkları dönemler de olmuştur. Tersine karşı devrim perçinlendikçe bu maddeler de gittikçe ağırlaştırılmış ve titizlikle uygulanmıştır.

En iyi yöntem, demokratik güçlerin baskısıyla, tüm yazar çizerlerin ve hukukçuların üstüne üstüne gitmesiyle bu maddelerin işlemez hale getirilmesidir. Yasa yapıcı egemen sınıfların temsilcisidir, dediğimiz gibi mecbur olmadıkça, kendi baskı araçlarını yitirmek istemez.

İstanbul Borasu'nun girişiminin tüm Türkiye çapında demokratik bir kampanya, 141 ve 141. maddelerinin tümden kaldırılmasını amaçlayan bir kampanyaya dönüşmesini dileriz. Bu anti-faşist mücadele ve dayanışmanın da gereğidir.